

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในภาวะปัจจุบันนี้ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเพิ่มมากขึ้นและยังมีการสนับสนุนให้มีการพัฒนาการศึกษา ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้เน้น “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ต่อมาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 9 พ.ศ.2545-2549 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545 ; ออนไลน์) ซึ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตรวมทั้งมุ่งเน้นการพัฒนาการศึกษาในทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา ให้คนไทยส่วนใหญ่มีการศึกษาและรู้จักเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยตั้งอยู่ในแนวคิดที่ว่าการศึกษาที่ประเทศจะก้าวไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคตได้นั้นทรัพยากรมนุษย์ในประเทศจะต้องมีคุณภาพในทุกระดับ การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพหรือมีศักยภาพในการพัฒนาทุก ๆ ด้านของประเทศเพื่อสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ รวมทั้งสามารถยกระดับคุณภาพแรงงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตและการค้าของประเทศให้เข้าสู่มาตรฐานสากลได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพนับได้ว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไม่ว่าจัดโดยภาครัฐหรือภาคเอกชน ดังนั้นการจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันการศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนโดยต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน จำเป็นต้องมีการประเมินหรือสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนอยู่เสมอ ไม่ใช่จัดการศึกษาตามความพอใจของผู้จัดการศึกษา

การศึกษานั้นไม่ได้จำกัดเฉพาะภาครัฐอย่างเดียวแต่ยังมีภาคเอกชนด้วย ดังนั้นผู้เรียนสามารถเลือกเข้าศึกษาได้ทั้งในภาครัฐและเอกชน ปัจจุบันผู้ประกอบการหันความสนใจหรือลงทุนประกอบธุรกิจที่ได้ผลตอบแทนในระยะยาวค่อนข้างมาก โดยเฉพาะการลงทุนทางการศึกษาที่ถือเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่จะส่งผลไปยังการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติในรอบ 3 ทศวรรษที่ผ่านมาในการเปิดโรงเรียนเอกชนในจังหวัดใหม่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีการเปิดโรงเรียนระดับอาชีวศึกษาเอกชนขึ้นหลายแห่ง โดยเฉพาะในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีการเปิดโรงเรียนระดับอาชีวศึกษาเอกชนมากถึง 10 โรงเรียน และในจำนวน 10 โรงเรียนนี้

มีโรงเรียนที่เปิดให้บริการศึกษาในประเภทวิชาพาณิชยกรรม ที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 8 โรงเรียน ดังต่อไปนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1)

1. โรงเรียนพาณิชยการเชียงใหม่
2. โรงเรียนศรีธนาพาณิชยการเทคโนโลยี เชียงใหม่
3. โรงเรียนพาณิชยการลานนาเชียงใหม่
4. โรงเรียนโปลิเทคนิคลานนา
5. โรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย
6. โรงเรียนบริหารธุรกิจนานาชาติ
7. โรงเรียนพาณิชยการนครพิงค์
8. โรงเรียนเชียงใหม่เทคโนโลยี

การจัดการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเป็น “ธุรกิจการศึกษา” ซึ่งปัญหาของการจัดการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน อันได้แก่ สถานการณ์การแข่งขันทางธุรกิจของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในปัจจุบัน ในจังหวัดเชียงใหม่มีการแข่งขันสูง อันเนื่องมาจากเหตุผลหลายด้านคือ ผลกระทบจากภาครัฐเปิดรับนักเรียนมากขึ้นทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ ผลกระทบจากวิกฤตทางเศรษฐกิจต่อการจ้างงานและรายได้ครัวเรือน อันจะส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการตัดสินใจเลือกเรียนในสถานศึกษาต่าง ๆ จึงส่งผลกระทบทำให้โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่ลดลง และได้กลายเป็นปัญหาสำคัญในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่เกี่ยวเนื่องกับสถานะความอยู่รอดและควมมีเสถียรภาพของโรงเรียน ทั้งนี้การที่โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจะอยู่รอดและมีเสถียรภาพนั้น มีปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ คุณภาพหรือประสิทธิภาพของโรงเรียน

ตารางที่ 1.1 จำนวนนักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในปี พ.ศ 2546 – พ.ศ 2548

รายชื่อโรงเรียน	จำนวนนักศึกษา ปี 2546 ระดับ ปวส. 1			จำนวนนักศึกษา ปี 2547ระดับ ปวส .1			จำนวนนักศึกษา ปี 2548 ระดับ ปวส. 1		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1. โรงเรียนพาณิชย์การเชียงใหม่	292	987	1,279	244	940	1,184	79	255	334
2. โรงเรียนศรีธรรมาพาณิชย์การ เทคโนโลยี เชียงใหม่	328	1,080	1,408	299	982	1,281	162	286	448
3. โรงเรียนพาณิชย์การลานนา เชียงใหม่	280	1,505	1,785	255	1,369	1,624	116	607	723
4. โรงเรียนโปลิเทคนิคลานนา	1,656	295	1,951	1,506	269	1,775	526	70	596
5. โรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย	565	152	717	514	137	651	297	72	369
6. โรงเรียนบริหารธุรกิจนานาชาติ	46	83	129	42	73	115	16	33	49
7. โรงเรียนพาณิชย์การนครพิงค์	20	52	72	18	46	64	5	14	19
8. โรงเรียนเชียงใหม่เทคโนโลยี	157	348	505	277	183	460	119	58	177
รวมทั้งสิ้น	3,344	4,502	7,846	3,155	3,999	7,154	1,320	1,395	2,715

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 (2548)

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนนักศึกษาระดับ ปวส.1 ของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 8 โรงเรียนมียอดจำนวนนักศึกษาที่ลดลงในแต่ละปี ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในปี 2546 จำนวนนักศึกษาระดับ ปวส.1 ทั้งชายและหญิงมีจำนวนทั้งสิ้น 7,846 คน เมื่อเทียบกับปี 2547 จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้นเท่ากับ 7,154 คน มีจำนวนนักศึกษาลดลงเท่ากับ 692 คน จำนวนนักศึกษาที่ลดลงคิดเป็นร้อยละ 8.82 และในปี 2548 จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้นเท่ากับ 2,715 คน มีจำนวนนักศึกษาที่ลดลงจากปี 2547 เท่ากับ 4,439 คน จำนวนนักศึกษาที่ลดลงคิดเป็นร้อยละ 62.05 ซึ่งจำนวนนักศึกษาที่ลดลงเพิ่มขึ้น มีผลกระทบโดยตรงต่อการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ดังนั้นจากปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น จึงต้องทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในโรงเรียนระดับอาชีวศึกษา ของนักศึกษาระดับ ปวส.1 ประเภทพาณิชยกรรม ของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน รองรับแนวทางการพัฒนากำลังคนและรองรับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกศึกษาต่อในโรงเรียนระดับอาชีวศึกษาของเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาชีพกรรม ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- 2) สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจสำหรับผู้ที่ต้องการจะลงทุนประกอบธุรกิจโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนา ระบบการบริหารจัดการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ผู้ปกครองและตลาดแรงงาน

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลมาจากข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิดังนี้

- 1) ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น และนำออกไปสัมภาษณ์ นักศึกษาระดับ ปวส.1 ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 8 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 348 คน ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนธันวาคม 2548 มาทำการศึกษาวิเคราะห์หาปัจจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาชีพกรรม ตามที่ได้กำหนดไว้
- 2) ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการค้นคว้าเอกสารและบทความที่เกี่ยวข้อง ให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการศึกษา

1.5 นิยามศัพท์

ปวส. หมายถึงการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตรอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2542 รับผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า หรือผู้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสายอื่นที่ไม่ใช่บริหารธุรกิจ เข้าศึกษาในหลักสูตร 5 ภาคเรียน (2 ปี) หากสำเร็จแล้วได้วุฒิ (ปวส.) สาขาบริหารธุรกิจ ก.พ รับรองวุฒิ บรรจุเข้ารับราชการได้ในระดับ 2 และสามารถเรียนต่อในระดับปริญญาตรีต่อเนื่องของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทุกแห่ง สถาบันราชภัฏ รวมทั้ง มหาวิทยาลัยทุกแห่ง

การตัดสินใจ หมายถึงการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ตามความสนใจ และความถนัด

ด้านหลักสูตร หมายถึงหลักสูตรอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ของโรงเรียนในระดับอาชีวศึกษาเอกชน

ครูผู้สอน หมายถึงครูผู้สอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

นักศึกษา หมายถึงผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงระดับชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548

ปัจจัยที่มีอิทธิพล หมายถึงปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาซึ่งประกอบด้วย

ปัจจัยภายใน หมายถึงปัจจัยทางการตลาดบริการด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการ ด้านลักษณะทางกายภาพ

ปัจจัยภายนอก หมายถึงภาวะเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาลและค่านิยมในการเลือกศึกษาต่อโรงเรียนระดับอาชีวศึกษาเอกชน หมายถึงโรงเรียนที่เปิดทำการสอนด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2542 รับผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า หรือผู้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสายอื่นที่ไม่ใช่บริหารธุรกิจ เข้าศึกษาในหลักสูตร 5 ภาคเรียน (2 ปี) หากสำเร็จแล้วได้วุฒิ (ปวส.) สาขาบริหารธุรกิจ ก.พรรับรองวุฒิ บรรจุเข้ารับราชการได้ในระดับ 2